

641078 ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ / ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ

(1) ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	Φιλοσοφική		
ΤΜΗΜΑ	Γαλλικής γλώσσας και φιλολογίας		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	Προπτυχιακό		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	641078	ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	-
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ιστορία της μετάφρασης / Κριτική της μετάφρασης		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
		3	4
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Ειδικού υποβάθρου (ΜΕΕ)		
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Γαλλική και ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	Ναι		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

(2) ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα
Στόχος του μαθήματος είναι η εισαγωγή στην ιστορία και την κριτική της λογοτεχνικής μετάφρασης. Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση: • να γνωρίζουν τους βασικούς σταθμούς στην ιστορία της μετάφρασης στην Ελλάδα • να γνωρίζουν τους βασικούς προβληματισμούς στην κριτική της μετάφρασης (π.χ. πιστότητα, ποιότητα, ιδεολογικές χρήσεις) • να είναι εξοικειωμένοι τόσο με τη μεγάλη κλίμακα (χαρτογράφηση οροσήμων της μετάφρασης) όσο και με την εκ του σύνεγγυς ανάλυση κειμένων • να γνωρίζουν βασικές έννοιες και όρους της μετρικής, της ιστορίας του βιβλίου και των μεταφραστικών σπουδών • να χειρίζονται θέματα βιβλιογραφικού χαρακτήρα (π.χ. οι μεταφράσεις του τάδε συγγραφέα, στο τάδε έντυπο ή στον τάδε εκδοτικό οίκο, με αξιώσεις πληρότητας) ή συγκριτολογικού χαρακτήρα (π.χ. σύγκριση μεταφράσεων ενός ορισμένου έργου).
Γενικές Ικανότητες
• Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών • Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης • Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών • Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής • Αυτόνομη και ομαδική εργασία • Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

(3) ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το μάθημα εστιάζει σε βασικούς σταθμούς στην ιστορία της μετάφρασης στην Ελλάδα (από τις αρχές του 19ου έως σήμερα), με έμφαση σε βασικά είδη και σημαντικούς συγγραφείς που μεταφράστηκαν, αναφορά σε ποσοτικά στοιχεία, περιγραφή πορτρέτων μεταφραστών, στοιχεία ιστορίας του βιβλίου. Το μάθημα κινείται σε δύο παράλληλους άξονες, την ιστορία και την κριτική της λογοτεχνικής
--

μετάφρασης, εστιάζοντας στις ελληνικές μεταφράσεις από τα γαλλικά. Πιο συγκεκριμένα, οι δύο άξονες αφορούν:

- A. Μια περιδιάβαση στην **ιστορία** της λογοτεχνικής μετάφρασης:
1. από τις προσεκτικές χρήσεις της μετάφρασης στον Διαφωτισμό
 2. στην ψυχφέλεια και στην έξαρση των πολύτομων μυθιστορημάτων (πρβλ. λαμαρτινομανία, ουγκολατρία, ζολαδισμό),
 3. στις σειρές του Βερν,
 4. στην όψιμη εμφάνιση του Μπωντλαίρ και των συμβολιστών,
 5. στις ιδεολογικές χρήσεις συγγραφέων του Μεσοπολέμου (Ζιντ, Ρολάν, Μπαρμπύς),
 6. στα μανιφέστα και στα κείμενα του υπερρεαλισμού,
 7. στις μεταπολεμικές επιλογές (Σαρτρ, Καμύ, Μπωβουάρ),
 8. στη γαλλόφωνη αστυνομική λογοτεχνία (Σιμενόν, Μανσέτ, Ιζό) μέχρι το σημερινό τοπίο (Ουελμπέκ, Μοντιανό) και τις ποικίλες αναμεταφράσεις.
- B. Επιμέρους στάσεις στην **κριτική** της μετάφρασης:
1. Οι κοραϊκές νοθεσίες,
 2. Οι αντιδράσεις στο γαλλικό μυθιστόρημα, οι εκδοχές της «Λίμνης», οι διαφωνίες για την πιστότητα,
 3. Οι «ποιοτικές» αντιπροτάσεις (Ροϊδής), η παρέμβαση του Άγγελου Βλάχου και η Ευγενία Γκραντέ, η πρόσληψη του νατουραλισμού (με αφορμή τη Νανά,
 4. Τα «Κλασικά Εικονογραφημένα»,
 5. Οι σημερινές διαφωνίες και κριτικές (π.χ. μεταφράσεις Ρεμπώ, Μπωντλέρ).

(4) ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ	Πρόσωπο με πρόσωπο	
ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ	• Χρήση ιστοτοπογραφίας και πολυμέσων στη διάρκεια των παραδόσεων • Αξιοποίηση διαδικτυακού υλικού: Κέντρο για την Ελληνική γλώσσα, ψηφιακές βιβλιοθήκες (Ανέμη, Gallica), ιστότοποι αναφοράς (europaena, project Gutenberg) κτλ. • Επικοινωνία με τους φοιτητές: μέσω email	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου
	Διαλέξεις	39
	Αυτοτελής μελέτη	26
	Εκπόνηση εργασιών	35
	Σύνολο μαθήματος	100 ώρες
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ	Γλώσσα αξιολόγησης: Γαλλική και ελληνική Μέθοδος αξιολόγησης: • Εργασίες • Τελική γραπτή εξέταση Τα κριτήρια αξιολόγησης παρουσιάζονται και αναλύονται στους φοιτητές κατά την έναρξη του εξαμήνου.	

(5) ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση:

Κωνσταντίνος Γ. Κασίνης, *Βιβλιογραφία των ελληνικών μεταφράσεων της ξένης λογοτεχνίας ΙΘ'-Κ' αι. Αυτοτελείς εκδόσεις*, Αθήνα, Σύλλογος προς Διάδοσιν Ωφελίμων Βιβλίων, 2006.
Σοφία Ντενίση, *Ανιχνεύοντας την «αόρατη» γραφή*, Νεφέλη, 2014.

Σοφία Ντενίση, *Μεταφράσεις μυθιστορημάτων και διηγημάτων 1830-1880*, Περίπλους, 1995.
Μαρία Παπαδήμα, *Τα πολλαπλά κάτοπτρα της μετάφρασης*, Αθήνα, Νεφέλη, 2012.
Φίλιππος Παππάς, *Ο διάλογος της ελληνικής με τις ξένες λογοτεχνίες μέσω των μεταφράσεων*, Δημοσίευτη διδακτορική διατριβή, Πανεπιστήμιο Κρήτης, Ρέθυμνο, 2012.
Φανή Σωφρονίδου, *Οι ελληνικές μεταφράσεις της γαλλικής λογοτεχνίας, Συμβολή στην καταγραφή και στη μελέτη της παρουσίας τους στα ελληνικά γράμματα από το 1900 έως το 2010*, Αθήνα, Ύψιλον, 2016.

Ξενόγλωσση:

Michel Ballard, *Histoire de la traduction. Repères historiques et culturels*, Bruxelles, De Boeck, 2013.
Antoine Berman, *Pour une critique des traductions: John Donne*, Paris, Gallimard, 1995.
Guillaume Astrid (dir.), *Idéologie et traduction*, L'Harmattan, 2016.

Περιοδικά:

Περιοδικό *Μετάφραση*